

Kedves Csapat!

Gratulálunk, hogy belefogtatok a Klímaőrjáratba!

Eljött hát az idő, hogy megmérettessetek és teljesítsétek a feladatot, amire vállalkoztatok!

Az elkövetkező hónapokban izgalmas küldetés vár rátok, három körön keresztül bizonyíthatjátok rátermettségeteket, ügyességeteket és kitartásotokat elméleti és gyakorlati feladatokon keresztül!

A vetélkedőhöz sok sikert és nagyon jó szórakozást kívánunk!

A vetélkedő menete

A vetélkedő egészén regionális koordinátorotok fog végigkísérni, így jól jegyezzétek fel a nevét és elérhetőségét, kérdéseitekkel pedig bármikor keressétek bátran!

A vetélkedő összesen három körből, körönként egy elméleti és egy gyakorlati feladatsorból áll. Az elméleti kérdések rávezetnek a gyakorlati feladatokra így érdemes mindig azokkal kezdeni, még ha kicsit unalmasabbnak is tűnnek (valójában természetesen nem azok)!

Amint megoldottátok a feladatokat, máris mehet a koordinátorotoknak!

Feladatok beküldése

A feladatok beküldési határidejét minden fordulóban pontosan feltüntetjük, erre a határidőre várja izgatottan regionális koordinátorotok a megoldásokat! A feladatokat postán és elektronikusan is beküldhetitek, ez rajtatok áll. (Csak a megoldó lapot várjuk vissza, csapatnevetek feltüntetésével, tehát a feladatok leírását nem kell visszaküldenetek!)

A beérkezési határidőt követően email fordultával megkapjátok a következő forduló anyagát és folytatódhat is tovább a küldetés!

Eredmények

Regionális koordinátorotoktól, minden forduló után kaptok egy hiánytalanul kitöltött feladatlapot, melynek segítségével leellenőrizhetitek, hogy sikerült a feladatok megoldása. Emellett minden forduló után megkapjátok az elért pontszámotokat egy összesített táblázatban. A táblázatban ezen felül valamennyi vetélytárs csapat eredménye feltüntetésre kerül, így pontosan nyomon követhetitek, hogy fenyegeti-e valaki az előkelő helyezéseteket!

Induljon a küldetés!

I. KÖR AZ OKNYOMOZÁS

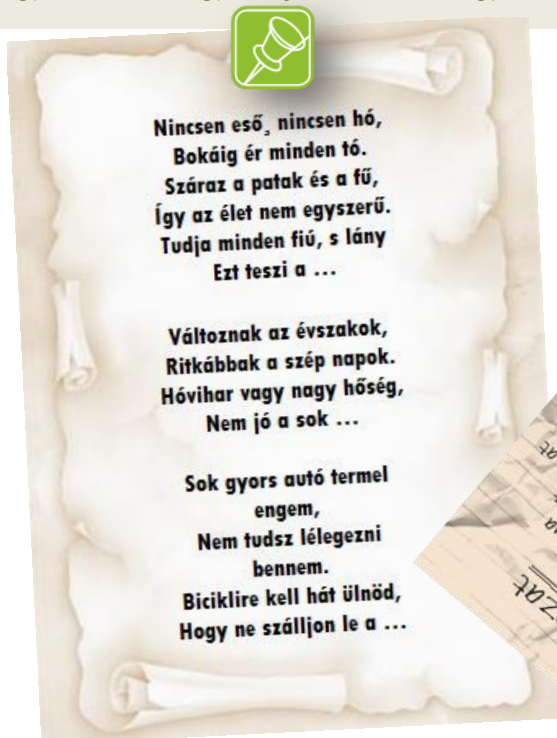
A jó oknyomozó riporter egyik fő ismérve az alaposág és figyelem, valamint a kitartás. Vajon Ti mennyire vagytok jók ezekben? Nemsokára kiderül! Összesen négy elméleti és egy gyakorlati feladaton keresztül kell most bizonyítanotok!

Olvassátok el alaposan az alábbi leírást, oldjátok meg a feladványokat és a megoldásokat a megoldó lapra másolva juttassátok el a regionális koordinátorotoknak!

A megoldásokat a megoldó lap beküldésével, elektronikus úton vagy postán várjuk 2014. március 20-ig! (Postai beküldés esetén a postára adás határideje: 2014. március 20.).

I. FELADAT

Első körben ismerkedjünk meg B-vel. B egy lelkes poéta lelkű környezetvédő. Már gyerekkora óta szereti a természetet, sokat kirándul, figyeli a madarakat, és mindig odafigyel arra, hogy megóvja a környezetét a káros szennyezésektől. Otthon is szelektíven gyűjti a szemetet, és mindig lekapcsolja a villanyt, ha már nincsen szüksége rá, ahova pedig csak teheti, bicajjal jár. Azért figyel oda ennyire, mert tudja, hogy csak akkor kirándulhat még sokat a szép erdőkben, ha Ő maga is tesz érte. Egyik nap az interneten barangolva azonban egy bűncselekménynek lesz szemtanúja. Olyan dolgokat lát, amelyek nagyon bántják Őt, de mégsem mer róluk nyíltan beszélni senkinek. Ezért versben próbálja a tudunkra adni, hogy mit látott. Megpróbáljátok kitalálni, hogy ki, vagy mi lehetett a bűncselekmény áldozata?

Minden versszak megoldása egy szó, melynek kezdőbetűit összeolvasva egy kódot kaptok. Ha helyesen oldjátok meg a feladatot, akkor az alábbi fecni segítségével megtudhatjátok, hogy ki esett áldozatul a bűncselekménynek!

A megoldásokat vezessétek a megoldó lapra!

II. FELADAT

A következőkben egy kis kutatómunka vár rátok! Most, hogy már tudjátok, ki vagy mi az áldozata a szörnyű bűncselekménynek, arra kell választ kapnotok, hogy pontosan mi is történt! Kutatásaitokhoz két érdekességet olvashattok! A megadott linkeken próbáljátok utánajárni, hogy hogyan kapcsolódnak ezek a bűntényhez! Válaszoljatok a feltett kérdésekre, ez alapján rájöttök majd, hogy mi lehetett az elkövetett bűncselekmény, és miért fordulhatott elő! (Elég az egyiket kiválasztani, válasszátok azt, amelyik jobban érdekel benneteket, azonban ha mind a kettőnek utánajártok, akkor arra kaptok pontot, amelyiket pontosabban sikerült megválaszolni!)

A, Exxon Valdez

A globalizáció hatására felgyorsult életvitelünk egyre több és több energiát követel. A modern társadalomban a közlekedés és az ipar egyik legfontosabb energiahordozója és alapanyaga a kőolaj. Földünk kőolajkészlete azonban fogytán van, és a területi elhelyezkedése sem egységes. Éppen ezért a kőolajat szállítani kell, amelynek néha sajnos végzetes következményei lehetnek... Ilyen volt az Exxon Valdez tankhajó katasztrófája is.

Olvassátok el az alábbi két cikket és a megoldó lapon válaszoljatok a kérdésekre!

http://hu.wikipedia.org/wiki/Exxon_Valdez

http://index.hu/tudomany/kornyezet/2010/01/20/21_ev_utan_is_szennyez_az_exxon_valdez_olaja/

- Mikor és hol történt az Exxon Valdez tankhajó balesete?
- Hány liter kőolaj került a tengerbe a tankhajó balesete miatt?
- Becslések szerint hány élőlény halt meg a szennyezés következtében?
- Mi okozta a tankhajó balesetét?
- Mi történt a kiszivárgott olajjal?

B. Úszó szemétszigetek a Csendes-Óceánon

A globalizáció másik fontos jelensége a túltermelés és az ebből fakadó hulladékprobléma. Földünk sok országában nem megoldott a hulladékok szakszerű megsemmisítése, tárolása, ártalmatlanítása. Sajnos ma már tény, hogy a Föld legnagyobb óceánján – a Csendes-óceánon – két nagyobb szemétfolt is található. Ha érdekelnek a részletek, nyomozzunk együtt!

Jórészt milyen hulladékokból állnak az óceáni szemétszigetek?

Mi a legfőbb probléma ezzel a hulladéktípussal?

Mit jelent, hogy a szemétszigetek kozmopoliták?

Mik mozgatják az óceánokban a hulladékokat?

Hozzávetőlegesen mekkora területet borít a

Csendes-óceánban a hulladék?

Olvassátok el az alábbi két cikket és a megoldó lapon válaszoljatok a kérdésekre!

<http://www.origo.hu/tudomany/elovilag/20090828-nagy-csendesoceani-szemetsziget-es-a-project-kaisei-visszateret-az-elso.html>

<http://www.greenfo.hu/hirek/2013/01/18/kozmpolitita-oceani-szemetszigetek>

III. FELADAT

Most már tudjátok, hogy mi történt, és azt is, hogy ki vagy mi esett az emberek tevékenységének áldozatául. Biztosan elszomorít Titeket is az eset! Nehéz elképzelni, hogy ilyesmi szándékosan történjen, hiszen ez nagy gonoszságra vallana! Ezért azt tanácsoljuk, kutakodjatok tovább az emberi felelősség témájában! Az alábbi kérdések segíthetnek az emberek környezetre gyakorolt hatásának megismerésében. Minden kérdés egy-egy jelenséget, emberi környezetterhelésre adott választ, esetleg megoldást rejt. Próbáljátok megfejtetni, hogy a felajánlott három lehetőség közül melyik a jó válasz. FigyeljeteK nagyon, mert több helyen furfangos válaszokat találtok, jól gondoljátok végig melyiket választjátok! A megoldásokat a megoldó lapra írájtok!

1. A fajok vándorlása

- a, Az a folyamat, amikor egyik országból a másikba vándorolnak az állatok
- b, Pl.: az éghajlatváltozás miatt (nem csakis amiatt) bekövetkező jelenség, amikor egyes fajok olyan területeken is megjelennek, ahol eddig nem fordultak elő (mert eredeti élőhelyükön nem tudnak többé megélni, alkalmazkodni)
- c, Természetes jelenség, amely bármikor bekövetkezhet, ha egy faj megújja eddigi élőhelyét

2. A „Natura 2000” kifejezés jelentése...

- a, Az Európai Unió által létrehozott hálózat, amely természetes élőhelyeket, vadon élő állat- és növényfajokat véd
- b, Az Európai Unióban kizárólag természetes alapanyagokból készülő kozmetikumok gyűjtőneve
- c, Az Európai Unióban 2000-ben védetté nyilvánított állat- és növényfajok gyűjtőneve

3. A barnamezős beruházás...

- a, Olyan tevékenység, amikor egy eddig érintetlen mezőgazdasági területen (mezőn) hajtanak végre egy beruházást (pl. építenek egy üzemet stb...)
- b, Olyan tevékenység, amikor egy régi ipartelepen, katonai területen, felhagyott mezőgazdasági területen kezdenek újra gazdasági tevékenységbe
- c, Olyan környezetszennyező tevékenység, amely tönkre teszi a korábban zöld mezőgazdasági területeket

4. A korallfehéredés...

- a, Az a folyamat, amikor a többszínű korallok fehér színűvé változnak
- b, Természetes folyamat, nem környezetvédelmi probléma
- c, Az a folyamat, amikor a korallok elveszítik színüket valamilyen külső hatás (pl.: szennyezés, stresszhatás) eredményeként

5. A génbank...

- a, Egy olyan bank, ahol pénz helyett géneket tárolnak, kamatoztatnak
- b, Állatok, növények és mikroorganizmusok genetikai készletének megőrzésére szolgáló hely
- c, Állatok, növények és mikroorganizmusok természetes bankja, ahová befektethetik vagyონukat

IV. FELADAT

Lassan elég az elméletből, jöhetne egy kis gyakorlat? Még egy kis türelem! Felderítették a problémát, felismerték, hogy kik a felelősök érte és rájöttek, hogy bár komoly problémákkal kell szembenéznünk, szerencsére vannak még jó törekvések is a környezetünk megóvására. Fejtsétek meg ezt a levezető, játékos feladatot, ha nem megy elsőre, sebjaj, gondolkodhattok még rajta, miközben teljesítitek az ötödik (immár gyakorlati) feladatot!

Anagramma

Mint azt már láthattátok, az oknyomozó riporterek élete csupa kihívás, gyakran kétértelmű információval találkozhatnak, és abból kell kihámozniuk, hogy mi is a valóság. Így van ez most is, a színes fecniken, úgynevezett anagrammákat találtok, amely nem más, mint a szójátékok egyik fajtája, melyben értelmes szavak, vagy mondatok betűinek sorrendje felcserélődött, méghozzá úgy, hogy az eredmény szintén értelmes szó vagy mondat lett.

Segítségül egy példát írunk: delet érez könyvem = környezetvédelem.

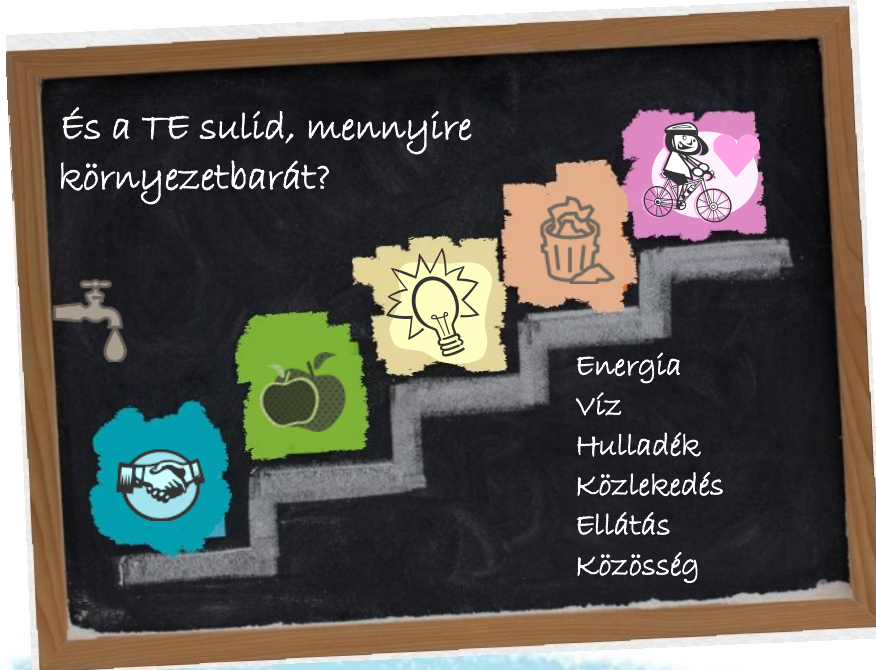
Az alábbiakban a környezetvédelemhez kapcsolódó fogalmak rejlenek, próbáljátok meg kitalálni, mi bújik meg az anagramma alatt. Ne feledjétek a megoldásokat felvezetni a megoldó lapra!

V. FELADAT - Bizonyítványt az sulitoknak!

Sokat megtudtatok a környezetünkről, itt az ideje, hogy utánajárjatok és kinyomozzatok a ti sulitok mennyire környezetbarát! A táblán találjátok azt a 6 tantárgyat, amelyről ki kell állítanotok a megoldó lapon található bizonyítványt! Az érdemjegyeket azonban indokolni is kell, ehhez gyűjtöttünk segítségül szempontokat, természetesen az értékeléskor saját ötleteket is figyelembe vehettek. A lényeg az alapos, helytálló indoklás! Tehát most nem az számít, hogy hányast adtok, hanem az, hogy miért!

Energia

- Mikor épült az iskolátok, mikor volt felújítva?
 - Jól zárnak a nyílászárók, vagy huzatosak?
 - Nincsenek túlfűtve az osztálytermek?
- Szabályozható a fűtés, vagy ha túl meleg van, egyszerűen kinyitjátok az ablakokat és az utcát fűtitek?
 - Mivel fűtötök? Gázzal, szénnel vagy esetleg valamilyen megújuló energiaforrással?
- Energiatakarékos fényforrásokat használtok-e?
 - Ég-e feleslegesen a villany termekben, folyosókon, mellékhelyiségekben?
- Van-e az iskolában mozgásérzékelős lámpa?
 - A tantermet természetes fény szempontjából jól tájoltak?
 - Szokták a lámpák búróját tisztítani?

Vízfogyasztás

- Figyel az iskola arra, hogy a csapok, vécék ne csöpögjenek, jól záródjanak?
- A diákok is figyelnek, hogy ne pazarolják feleslegesen a vizet?
- Vannak az iskolában működő ivó kutak?
- Gyűjtitek az esővizet?
- Víztakarékos berendezések vannak-e? (víztakarékos WC tartály, csap)?

Hulladék

- Igyekeztek-e csökkenteni a keletkező hulladékmennyiséget iskolátokban?
- Van-e az iskolában lehetőség a keletkező hulladékot szelektíven gyűjteni?
 - Ha igen kihasználjátok a lehetőséget?
- A tanárok példát mutatnak nektek?
- Van az iskolátoknak konyhakertje, komposztálója?

Közösség

- Sok fakultatív program van, ahol például környezetvédelmi dolgokkal is megismerkedhettek?
- Tagjai vagytok Ökoiskolák hálózatának, vagy hasonló hálózatnak (pl.: Madárbarát iskola)?
- Van környezetvédelmi szakkör?
- Szokott az iskola akciókat szervezni – pl. papírgyűjtés, hulladékgyűjtés, faültetés?
 - Részt vesztek zöld kampányokban, kezdeményezésekben (Klímaőrjárat, Vesd bele magad)?
 - Szervez-e a sulis kirándulásokat, ahol a lakóhely közelében lévő természeti értékek megismerése a cél?

Közlekedés

- Gyalog, bicaj, busz vagy a szülők kocsija – milyen arányban használtok környezetkímélő módszereket?
- Van az iskolában kerékpártároló vagy iskolabusz?
- Sok társad van, akit közelről is kocsival hoznak iskolába?

Ellátás

- Ha van az iskolátokban büfé, milyen termékeket árul?
- Milyen a menza az iskolában? Használ helyi termékeket, esetleg vegyszermentes, egészséges alapanyagokból főz?
- A diákok mit esznek tízóráira, uzsonnára – mi a menőbb a chips vagy a szendvics, a kóla vagy a tea?
 - Esetleg van az iskolátoknak saját konyhakertje?

VÉGE